

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Structuurvisie en bestemmingsplan buitengebied gemeente Heerde

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

29 maart 2011 / rapportnummer 2504-27

1. Hoofdpunten van het MER

De gemeente Heerde wil de doelen die zij heeft met haar buitengebied vastleggen in een structuurvisie (op strategisch niveau) en een tweetal bestemmingsplannen, buitengebied Oost en buitengebied West. Ter onderbouwing van de besluitvorming hierover door de gemeenteraad van Heerde wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Een belangrijk deel van het buitengebied van Heerde wordt ingenomen door de geplande hoogwatergeul Veessen-Wapenveld. De effecten hiervan worden niet in het onderhavige MER onderzocht, omdat hiervoor door de provincie Gelderland apart een Rijksinpassingsplan met bijbehorend MER wordt opgesteld.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')^{1,2} beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een onderbouwing van de totstandkoming van de alternatieven en van de gehanteerde referentiesituatie voor de vergelijking van alternatieven;
- een overzicht van de aantallen intensieve en andere veehouderijen, de dieraantallen en de stikstofemissie vanuit de veehouderij in het totale plangebied en van de ontwikkelingen hierin (stoppers en blijvers, bedrijfsvergroting, emissiereductie), zoveel mogelijk gebaseerd op recente gegevens, zoals de bedrijfsontwikkelingsplannen;
- een beschrijving van aard en omvang van de recreatie in het plangebied, de ontwikkelingen hierin, de daarmee samenhangende bezoekersaantallen en de vervoersbewegingen en -routes (auto, fiets en voetgangers);
- de 'milieugebruiksruimte' in het gebied, die mede bepaald wordt door beleid en regelgeving op het gebied van natuur (vermestende en verzurende stoffen, verstoring), geluid en geur, landschap en cultuurhistorie;
- de maximaal mogelijke effecten van het voornemen op de Natura 2000-gebieden, door o.a. depositie van verzurende/vermestende stoffen en verstoring door recreatie. Neem een Passende beoordeling³ in het MER op wanneer significante negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten;
- een zelfstandig leesbare samenvatting, met voldoende onderbouwend kaartmateriaal.⁴

MER voor structuurvisie en bestemmingsplannen

Het MER dient zowel voor een – het totale plangebied omvattende – structuurvisie, als voor concrete bestemmingsplannen voor delen van het plangebied. De Commissie adviseert, waar voornemens zowel in de structuurvisie als in de bestemmingsplannen vastgelegd worden het detailniveau van de bestemmingsplannen aan te houden. Voor de onderbouwing van de

---

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.

² De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Een overzicht is opgenomen in bijlage 2. De Commissie verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

³ Als onderdeel van de Natuurbeschermingswet 1998.

⁴ Voorzien van duidelijke schaal en legenda.

structuurvisie adviseert de Commissie het totaal van de plannen te beschrijven, dus inclusief toekomstige voornemens en plannen die niet in de huidige bestemmingsplannen worden vastgelegd. De beschrijving van de milieueffecten hiervan kunnen globaal zijn en dienen om mogelijke milieukansen en –knelpunten in beeld te krijgen.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie reikwijdte en detailniveau MER structuurvisie & bestemmingsplan buitengebied Heerde (verder: notitie R&D). Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in deze notitie voldoende aan de orde komen.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Toekomstvisie 2025

In de structuurvisie en de bestemmingsplannen worden de beleidsvoornemens zoals afgekaard in de Toekomstvisie Heerde 2025 vastgelegd. De notitie R&D geeft aan dat op grond van deze toekomstvisie een programma van eisen voor de Structuurvisie en uitgangspunten voor de bestemmingsplannen zijn opgesteld. Het programma van eisen Structuurvisie en de Actualisatienotitie bestemmingsplannen zijn bij de notitie R&D gevoegd. Neem in het MER over welke randvoorwaarden uit deze stukken voorkomen.

Gebiedsontwikkeling Veessen– Wapenveld

De geplande hoogwatergeul Veessen–Wapenveld valt binnen het gebied waarop de structuurvisie betrekking heeft, maar doorloopt zijn eigen planproces via een Rijksinpassingsplan met een eigen m.e.r.–procedure. Voor de omliggende gronden is de met de hoogwatergeul samenhangende gebiedsontwikkeling van belang, vooral in verband met herstructurering in de landbouw en vrijkomende agrarische productierechten.

Totaal aan ontwikkelingen

Beschrijf in het MER naast de samenhang tussen de structuurvisie en de bestemmingsplannen, ook de samenhang tussen de structuurvisie, het inpassingsplan Hoogwatergeul en overige bestemmingsplannen en voornemens, zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van het Heerderstrand en het motorcrossterrein. Geef aan in welke MER'en de effecten van de voornemens concreet worden uitgewerkt en ook hoe die onderling worden afgestemd.

2.2 Beleid en wet- en regelgeving

In de notitie R&D zijn (nog) niet alle relevante beleidskaders en wet- en regelgeving uitgewerkt. Neem in het MER een overzicht op van de relevante kaders en benoem de eisen en randvoorwaarden voor het voornemen die daaruit voortkomen. Betrek daarbij in ieder geval:

- Reconstructieplan Veluwe met zonering intensieve veehouderij en groei- en krimpstrategie voor de recreatie;

- het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderijen, de programmatische aanpak stikstof (PAS) en het Gelderse convenant stikstof en Natura 2000 en overig beleid en regelgeving op het gebied van veehouderij en milieu;
- de (concept) beheerplannen voor de Natura 2000 gebieden Veluwe en Uiterwaarden IJssel;
- beleid en regelgeving met betrekking tot cultuurhistorie en archeologie (de Wamz en eventueel provinciaal of lokaal beleid);
- het beleid voor Nationale landschappen (Veluwe, provinciaal uitvoeringsprogramma);
- provinciaal milieubeleid (stiltegebieden, milieuactiegebieden);
- provinciaal ruimtelijk beleid, zoals de streekplanuitwerking voor de (P)EHS, de provinciale verordening over permanente bewoning;
- waterplannen;
- gemeentelijk beleid, waaronder het Landschapsontwikkelingsplan Van Veluwe tot IJssel, Zienswijze Regio Noord Veluwe, gemeentelijk recreatiebeleid, de recreatie clusters en het landgoederenbeleid.

Gemeentelijk beleid

Ga in op de rol die de gemeente kan spelen bij:

- het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen in de Natura 2000-gebieden (bijvoorbeeld door bij te dragen aan de maatregelen in (concept) beheerplannen);
- het faciliteren van een milieuhygiënisch gezonde veehouderijsector;
- het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen zoals beschreven in de Zienswijze Regio Noord Veluwe.

Maak in het MER inzichtelijk welke maatregelen middels gemeentelijk beleid mogelijk zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het faciliteren van bedrijfsverplaatsingen, saneren van niet gebruikte milieuvergunningen en herbesteden van niet meer in agrarisch gebruik zijnde locaties. Geef aan welke eisen de gemeente stelt aan de inrichting van nieuwe bedrijfslocaties en de maatvoering en vormgeving van bedrijfsgebouwen.

Ontwikkelingen beleidskaders stikstofdepositie

Momenteel wordt gewerkt aan een Programmatische Aanpak Stikstofdepositie (PAS). Op 1 juli 2010 is het voorlopige programma stikstof (VPAS) gepubliceerd waarin op hoofdlijnen wordt aangegeven hoe men economische ontwikkeling mogelijk wil maken met het op termijn realiseren van de natuurdoelen van Natura 2000. Per Natura 2000-gebied worden de afspraken uit de PAS verder uitgewerkt in een beheerplan. Beschrijf wat geregeld wordt in het Gelderse convenant stikstof en Natura 2000. Geef aan op welke wijze met behulp van deze plannen en programma's kan worden uitgesloten dat de voornemens leiden tot aantasting van natuurlijke kenmerken.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Voorgenomen activiteit: onderdelen structuurvisie en bestemmingsplannen

Geef op hoofdlijnen een overzicht van alle planonderdelen. Doe dit zowel voor de structuurvisie als voor beide bestemmingsplannen.

Beschrijf in het MER welke voornemens onderdeel uitmaken van de structuurvisie, ook al worden die niet (nu) concreet vastgelegd in de bestemmingsplannen Oost en West. De Commissie adviseert voor de onderbouwing van de structuurvisie het totaal aan ontwikkelingen en voornemens, en de effecten daarvan, globaal te beschrijven met het doel te onderzoeken of er kansen en knelpunten voor het milieu verwacht kunnen worden. Voornemens voor bijvoorbeeld de verdere intensivering van het motorcrossterrein, en de ontwikkeling van het Heerderstrand horen dus wel thuis in de beschrijving van de structuurvisie.

Beschrijf in het MER hoeveel ruimte de bestemmingsplannen (maximaal) bieden aan en hoeveel ruimte middels een wijzigingsbevoegdheid mogelijk gemaakt kan worden voor:

- intensieve veehouderijen;
- melkveehouderijen en overige veehouderijen;
- mestverwerking en -bewerking;
- verblijfsrecreatie;
- dagrecreatie, inclusief het motorcrossterrein en de voornemens voor uitbreiding van fietspaden en parkeer/picknickplekken plus de daarbij behorende zoning;
- het afsluiten van wegen;
- natuurontwikkeling.

Indien uit het MER blijkt dat deze activiteiten (kunnen) leiden tot overschrijdingssituaties, beschrijf dan mitigerende maatregelen. Geef in het MER duidelijk aan wanneer en onder welke voorwaarden gebruik gemaakt kan worden van ontheffingen en de wijzigingsbevoegdheid.

3.2 Alternatieven en milieugebruiksruimte

Door haar ligging nabij beschermde natuurgebieden is de ontwikkelruimte voor veehouderijen en recreatieve ontwikkelingen binnen de gemeente beperkt. Het is daarom van belang om de haalbaarheid en eventueel benodigde randvoorwaarden voor het plan in beeld te brengen.

Voor het bepalen van de ontwikkelingsmogelijkheden binnen de wettelijke en beleidskaders adviseert de Commissie de milieugebruiksruimte te bepalen aan de hand van de volgende systematiek:

- 1) Geef de omvang aan van de ruimte die er is voor een toename van de milieubelasting. Deze wordt bepaald door wet- en regelgeving voor natuur, geur, luchtkwaliteit, geluid en door de heersende milieubelasting. Ga ook in op provinciaal en landelijk beleid dat in ontwikkeling is.
- 2) Breng de behoefte aan uitbreiding, hervestiging en nieuwvestiging van activiteiten met milieueffecten zoals intensieve veehouderij, rundveehouderij en niet-agrarische

- activiteiten in beeld. Breng tevens de afname van het aantal bedrijven als gevolg van de hoogwatergeul in beeld en door bedrijfsbeëindiging.
- 3) Bepaal aan de hand hiervan de verwachte toe- en/of afname van de emissie van stikstofverbindingen, geur en fijn stof als de gewenste uitbreidingen of vestigingen gerealiseerd zouden worden.
  - 4) Geef aan welke ruimte de gemeente aan (nieuwe) initiatieven wil en kan geven in het op te stellen bestemmingsplan, op basis van de beschikbare ruimte, de reële behoefte en de toe- en afname in milieubelasting.
  - 5) Wanneer blijkt dat de milieugebruiksruimte onvoldoende is om te voorzien in de ontwikkelbehoefte, maak dan inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden, of als dat niet of onvoldoende mogelijk blijkt, welke prioriteiten of voorwaarden worden gesteld.

De milieugebruiksruimte is ook van belang voor toekomstige bestemmingsplanuitwerkingen: nieuwe ontwikkelingen kunnen dan individueel getoetst worden aan de voor dit bestemmingsplan reeds in beeld gebrachte milieugebruiksruimte. Besteed bij het bepalen van de milieugebruiksruimte in ieder geval aandacht aan:

- vermestende en verzurende stoffen, niet alleen vanuit de intensieve veehouderij, maar ook vanuit de rundveehouderij en vanuit eventuele mestverwerking en -bewerking;
- verstoringgevoeligheid van kwetsbare natuur;
- de huidige of gewenste landschappelijke en ruimtelijke kwaliteiten en de bestaande cultuurhistorische waarden;
- de randvoorwaarden door geur- of geluidsgevoelige objecten.

3.3 Huidige situatie, voornemen, autonome ontwikkeling en referentiesituatie

In het MER moeten beschreven worden:

- de bestaande toestand van het milieu, op basis van de huidige situatie;
- de autonome ontwikkeling;
- (milieueffecten van) het voornemen en de alternatieven.

De (milieueffecten van) de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling vormen gezamenlijk de referentiesituatie voor het MER, waarmee het voornemen en de alternatieven vergeleken moeten worden. Het is belangrijk om een goed beeld te krijgen van de referentiesituatie: hierdoor wordt bepaald welke milieuruimte er nog is voor verdere ontwikkelingen.

Met name voor bestemmingsplannen buitengebied is het soms lastig om te bepalen welke elementen nu behoren tot de referentiesituatie en welke tot het voornemen. De Commissie hanteert hierin de basisregel dat alles waarover (opnieuw) een besluit kan worden genomen onderdeel is van het voornemen. Dit leidt tot de volgende onderverdeling.

Huidige situatie

- De feitelijke bestaande situatie: alle vergunde en reeds gerealiseerde activiteiten. NB. dit is dus niet de huidige juridische situatie.
  - Eventuele “illegale” situaties, zoals agrarische bedrijven die een groter aantal dieren houden dan in de vergunning en het vigerende bestemmingsplan is opgenomen, behoren niet tot de huidige situatie; het bestuur kan immers kiezen om de-

ze situatie met de bestemmingsplanwijziging te legaliseren, dan wel om handhavend op te treden.

Autonome ontwikkeling

- Toekomstige zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied:
  - Het deel van de reeds bestemde en vergunde ruimte dat met grote zekerheid op korte termijn (uiterlijk binnen de planperiode) ingevuld wordt.⁵ Motiveer de keuzes die hierin gemaakt worden.
  - Voor activiteiten waarvan de kans groot is dat ze in de nabije toekomst gerealiseerd worden, maar waarover nog geen (ontwerp) besluit is genomen kan met een 'waardevastheidstoets' gewerkt worden.
- Generieke beleidsontwikkelingen zoals Besluit Huisvesting, Programmatie aanpak stikstof (PAS), Nationaal Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit (NSL) e.d.

Voornemen

- Alle nieuwe activiteiten en (her)bestemmingen die nog niet zijn vergund.
- (Her)bestemmingen die wel zijn vergund, maar (nog) niet gerealiseerd, voor zover ze niet onder de autonome ontwikkeling vallen. Hieronder vallen dus niet benutte vergunningruimte, maar ook de gestopte bedrijven, waarvan de vergunning nog geldig is.
- "Illegale" situaties die worden gelegaliseerd.

Beargumenteer waarom ontwikkelingen wel of niet zijn meegenomen en waarom ze gezien worden als huidige situatie, autonome ontwikkeling of onderdeel uitmaken van het voornemen.

NB. De hier geadviseerde referentiesituatie komt dus niet overeen met één van de drie referentiesituaties uit tabel 3.1 (p.13) van de notitie R&D. De Commissie adviseert slechts één referentiesituatie te beschrijven. Deze zal min of meer neerkomen op een combinatie: 1a, met een correctie conform 1c en dan een correctie conform 1b. (Het toetsingskader voor de natuurbeschermingswetgeving komt aan de orde in Hoofdstuk 5 Passende beoordeling.)

Effecten van de referentiesituatie

Geef bij de beschrijving van de milieueffecten van de referentiesituatie in ieder geval:

- de emissie van verzurende/vermestende stoffen in het plangebied zelf en de hieruit voortvloeiende depositie op kwetsbare natuur, waaronder Natura 2000-gebieden en de provinciale Ecologische Hoofdstructuur;
- de ontwikkeling van de achtergronddepositie van verzurende en vermestende stoffen;
- een beschrijving van de ontwikkelingen in de intensieve veehouderij in en rond het plangebied als gevolg van het Besluit huisvesting en het Actieplan Ammoniak en Veehouderij;
- een beschrijving van de ontwikkelingen in de grondgebonden veehouderij in en rond het plangebied, omdat deze de ontwikkelruimte voor andere functies (zoals intensieve veehouderij) mede bepalen;
- de ontwikkeling en verspreiding in de recreatiedruk in het gebied.

---

⁵ Naast afwijkingsbesluiten in de omgevingsvergunningen kan ook sprake zijn van 'oude' projectbesluiten en wijzigingsplannen die in de afgelopen jaren zijn vastgesteld, maar nog niet gerealiseerd. Als ze binnenkort wel worden gerealiseerd zijn ze onderdeel van de autonome ontwikkeling.

4. BESCHRIJVING MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN

4.1 Algemeen

Het MER moet de gevolgen beschrijven van alle relevante ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten, die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Ook eventuele functiewijzigingen in het plangebied kunnen van belang zijn voor de bepaling van de milieugevolgen van het voornemen: hiervoor moeten de worst case effecten in het MER beschreven worden. De omvang van het studiegebied wordt bepaald door het optreden van milieugevolgen en kan per milieuaspect verschillen.

Beschrijf en motiveer per milieuaspect de omvang van het studiegebied. Breng bij de beschrijving van milieugevolgen de effecten –waar relevant– ook cumulatief in beeld.

De effectbeschrijving dient een detailniveau te hebben dat voldoende is voor de besluitvorming. Het benodigde detailniveau voor de structuurvisie en voor de bestemmingsplannen kan dus verschillen.

Beschrijf bij (mogelijke) knelpunten (zoals bij de depositie van verzurende en vermestende stoffen en recreatiedruk op kwetsbare natuur) de effecten kwantitatief. Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ver onder de grenswaarden blijven, is een globale en kwalitatieve effectbeschrijving voldoende. Geef indien relevant bandbreedtes, leemten in kennis en onzekerheden in de effectbeschrijving weer.

Om het plan te kunnen toetsen aan wettelijke normen en beleid dient het MER de milieugevolgen te beschrijven van de activiteiten die het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt, inclusief mogelijke ontheffingen en vrijstellingen.

4.2 Natuur

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen het plan kan hebben voor de natuur. Beschrijf eerst in het algemeen mogelijke effecten op natuur en ga vervolgens in op de natuur met een beschermde status (zie hieronder). Indien blijkt dat significante effecten op Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten dient een Passende beoordeling in het MER te worden opgenomen. Omdat hiervoor afwijkende regels gelden, wordt het advies daarover apart in hoofdstuk 5 opgenomen.

4.2.1 Effecten op beschermde gebieden

Geef aan welke beschermde status de gebieden hebben (bijvoorbeeld Natura 2000-gebied, beschermd natuurmonument, Ecologische Hoofdstructuur of Wav-gebied).

Beschrijf de Natura 2000-gebieden Veluwe en Uiterwaarden van de IJssel. Geef de instandhoudingsdoelen.

Bepaal wat de 'wezenlijke kenmerken en waarden' van de (P)EHS zijn. Onderzoek de gevolgen op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden. Betrek daarbij ook de zeer kwetsbare gebieden die zijn aangewezen op grond van de Wet ammoniak en veehouderij. Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een 'nee-tenzij' regime. Geef aan hoe het 'nee-tenzij' regime provinciaal is uitgewerkt.⁶ Beschrijf bij eventuele gevolgen welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden.

Verzuring en vermesting

Beschrijf de gevolgen voor de natuurgebieden door verzurende en vermestende emissies. Gebruik duidelijk kaartmateriaal om de ligging van voor vermesting en verzuring gevoelige natuurgebieden in het plangebied aan te geven.

Verstoring door recreatie

Geef aan waar voor verstoring gevoelige natuurgebieden liggen. Voor verstoring van de natuur zijn de bezoekers en het daarmee samengaannde verkeer het meest bepalend. Beschrijf (veranderingen in) :

- het aantal bezoekers;
- het bezoekprofiel (verdeling over de uren van de dag, dagen van de week en maanden in het jaar);
- het aantal auto's, de parkeercapaciteit en situering parkeerplaatsen (met aandacht voor de bezoeksduur);
- de gereden routes en verkeersintensiteiten;
- de ligging van de fietspaden en de intensiteit van het gebruik daarvan;
- wandelroutes en de intensiteit van het gebruik daarvan.

Beschrijf de verstoring die het gevolg is van de verschillende activiteiten en op welke wijze de verstoring beperkt kan worden, bijvoorbeeld door middel van zonerings.

4.2.2 Effecten op beschermde soorten

Beschrijf welke door de Flora- en Faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het studiegebied, waar zij voorkomen⁷ en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt.⁸ Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef, indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

---

⁶ Per provincie is een toetsingskader en compensatieregeling EHS vastgesteld.

⁷ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

⁸ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

4.3 Effecten op de leefomgeving

De Commissie stemt in met de aanpak zoals voorgesteld in de notitie R&D ten aanzien van geur, verkeer, fijn stof, geluid en gezondheid. Zij geeft de volgende aanvullingen:

- zie §3.2 van dit advies voor de mogelijke beperking van de milieugebruiksruimte door geurhinder;
- ga voor verkeer tevens in op de effecten van mogelijke veranderingen in de ontsluiting voor de verschillende verkeersmodaliteiten (agrarisch en vrachtverkeer, personenauto's en fietsen), in het bijzonder ten aanzien van bereikbaarheid en verkeersveiligheid;
- besteed bij geluid aandacht aan de mogelijke consequentie van de aanduiding als stiltegebied van het Centraal Veluws Natuurgebied;
- met betrekking tot gezondheid merkt de Commissie op dat een consortium in opdracht van het Ministerie van VWS is bezig met een onderzoek naar de relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheidsproblemen. De Commissie adviseert om ontwikkelingen hieromtrent goed te volgen en contact op te nemen met de lokale GGD voor nadere informatie. Beschrijf in het MER de risico's met betrekking tot zoönosen, zoals o.a. MRSA, en de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken;
- in aanvulling op de beschrijving in de notitie R&D wordt voorgesteld in te gaan op de effecten van het Artillerie Schietkamp, met name op de aspecten externe veiligheid, geluid en natuur.

4.4 Landschap en cultuurhistorie (waaronder archeologie)

De Commissie stemt in met de in de notitie R&D voorgestane aanpak. Wel adviseert zij tevens aandacht te besteden aan mogelijkheden voor mitigerende maatregelen.

4.5 Bodem en water

Beschrijf welke gebieden⁹ bekend zijn als bodembeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, hydrologisch aandachtsgebied en verdroogd gebied en welke gevolgen de status van deze gebieden heeft voor de planonderdelen en vice versa. Beschrijf de mogelijke effecten van alle relevante activiteiten op de bodemkwaliteit, geomorfologie, oppervlaktewater (kwantiteit en kwaliteit) en grondwater (kwantiteit en kwaliteit).

De Commissie adviseert de voor de m.e.r. relevante resultaten van de watertoets in het MER op te nemen. Geef aan in hoe afstemming met de waterbeheerder heeft plaatsgevonden.

---

⁹ O.a. HEN-wateren (hoogste ecologisch niveau) en SED-wateren (specifieke ecologische doelstelling).

5. PASSENDE BEOORDELING

Een Passende beoordeling moet gemaakt worden als significante gevolgen van het voornemen voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden (in cumulatie met andere plannen of projecten) niet kunnen worden uitgesloten. De passende beoordeling moet herkenbaar worden opgenomen in het plan-MER. Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een plan alleen mag worden vastgesteld, als de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast.¹⁰

De Commissie adviseert om voor het bepalen van eventuele effecten op Natura 2000-gebieden de effecten van het voornemen te vergelijken met de *feitelijke actuele situatie van het milieu*. De situatie op basis van het vergunningenbestand kan niet zonder meer worden gebruikt, omdat de praktijk leert dat het aantal daadwerkelijk aanwezige dieren aanzienlijk onder het vergunde aantal dierplaatsen kan liggen. Indien op bedrijfsniveau alleen vergunninggegevens beschikbaar zijn, maak dan een inschatting van de huidige dierbezettingen/dierplaatsen. Daarmee wijkt het toetsingskader af van het Plan-MER, waar de effecten van het initiatief worden vergeleken met de feitelijke situatie inclusief de vergunningen die op korte termijn zullen worden benut en inclusief de autonome ontwikkeling (zie hoofdstuk 3).

Omdat verandering in depositie en verstoring in dit geval de belangrijkste te verwachten effecten zijn, wordt hieronder op deze aspecten nader ingegaan.¹¹ De Commissie merkt op dat in de Passende beoordeling rekening mag worden gehouden met mitigerende maatregelen (in de voortoets om te bepalen of een Passende beoordeling nodig is mag dit niet).

5.1 Depositie van verzurende en vermestende stoffen

Geef per gebied aan:

- de kritische depositiewaarden van voor stikstof gevoelige habitattypen onder de instandhoudingsdoelen;
- de heersende achtergrondconcentratie van verzurende en vermestende stoffen en de bijdrage hieraan uit het plangebied;
- de deposities die optreden op de verschillende gebieden als de maximale mogelijkheden van de planalternatieven zouden worden gebruikt;
- de gevolgen van de vermestende en verzurende deposities op de relevante instandhoudingsdoelen.

Geef aan of er, in cumulatie met andere plannen of activiteiten buiten het plangebied, een (verdere) overschrijding ontstaat van de kritische depositiewaarden. Geef daarbij aan op welke locaties sprake is van een toename en op welke locaties een afname.

Beschrijf welke emissie- en depositiebeperkende maatregelen genomen kunnen worden en hoe het plan zich verhoudt tot de (in ontwikkeling zijnde) beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden.

---

¹⁰ Tenzij de zogenaamde ADC-toets met succes wordt doorlopen.

¹¹ Indien door andere effecten, zoals bijvoorbeeld verdroging, eveneens significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, dienen ze vanzelfsprekend ook te worden meegenomen.

5.2 Verstoring door recreatie

Bepaal de verstoringseffecten door recreatie als gevolg van de plannen op de Natura 2000-gebieden. Geef aan hoe de beoogde veranderingen in zonering, in dag- en verblijfsrecreatie en in toeristische bedrijvigheden als het crossterrein en hondenterreinen uitpakken op de instandhoudingsdoelstellingen van voor betreding kwetsbare habitats en verstoring gevoelige soorten als Wespandief, Zwarte Specht, Nachtzwaluw en Boomleeuwerik. Ga na of er sprake kan zijn van versnippering van leefgebied. Neem als toetsingskader ook hier weer de feitelijke huidige situatie, (waarbij eventueel aanwezige illegale activiteiten uiteraard niet mogen worden ingecalculerd). De Commissie merkt op dat bij de meeste van de vogelsoorten uit de instandhoudingsdoelen van de Veluwe bij een verdere verstoring zonder mitigatie al snel sprake is van een significant negatief effect ten opzichte van de huidige situatie.

6. MONITORING EN EVALUATIE

Beschrijf in het MER hoe de gemeente invulling gaat geven aan de monitoring en evaluatie. Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte en de effecten van ontwikkelingen en maatregelen daarop is belangrijk om te kunnen beoordelen of activiteiten binnen de milieugebruiksruimte blijven (of bijvoorbeeld voldoende afname van depositie wordt bereikt) en de ambities van de plannen gehaald worden. Belangrijk is daarnaast een evaluatiemoment af te spreken waarbij de ontwikkelingen in het gebied, en in het bijzonder die van de depositie, en de verstoring door recreatie worden afgezet tegen de nagestreefde ontwikkeling. Daarbij past een plan van aanpak in geval de nagestreefde ontwikkeling niet wordt gerealiseerd. Dit maakt tijdige bijsturing mogelijk.

7. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in kennis' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

Kaart- en ander beeldmateriaal

Gebruik in het MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem in ieder geval kaarten op met daarop:

- de ligging en omvang van de bestaande bedrijven, in het bijzonder de recreatie- en veehouderijbedrijven in het buitengebied;
- de ligging van Natura 2000-gebieden en andere (zeer) kwetsbare natuur in de nabijheid van het plangebied;
- de situering en status van landschappelijk en cultuurhistorisch (inclusief archeologisch) waardevolle gebieden en elementen.

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen en relevante deelgebieden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Heerde

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Heerde

Besluit: vaststellen structuurvisie en twee bestemmingsplannen

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14 en D14

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: Het opstellen van een structuurvisie en twee bestemmingsplannen voor het buitengebied van de gemeente Heerde.

Bijzonderheden:

Een belangrijk deel van het buitengebied van Heerde wordt ingenomen door de geplande hoogwatergeul Veessen-Wapenveld. Hiervoor wordt door de provincie Gelderland apart een Rijksinpassingsplan met bijbehorende MER opgesteld.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Staatscourant, nr. 124 van: 4 januari 2011

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 5 januari tot 15 februari 2011

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 23 december 2010

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 29 maart 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:

ir. S. Bokma

ir. J.M. Bremmer (werkgroepsecretaris)

drs. S.R.J. Jansen

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

ir. R.F. de Vries

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de hierna genoemde informatie die van het bevoegde gezag is ontvangen, als uitgangspunt.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Notitie reikwijdte en detailniveau MER Structuurvisie & bestemmingsplan Buitengebied Heerde, Arcadis, 12 november 2010.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 14 februari 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. N.V. Nederlandse Gasunie, Groningen
2. Land- en Tuinbouw Organisatie Noord, vestiging Zwolle, Zwolle
3. College van B&W gemeente Oldebroek, Oldebroek
4. College van B&W gemeente Olst-Wijhe, Olst
5. Provincie Gelderland, Arnhem
6. Regio Noord-Veluwe, Harderwijk
7. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Amersfoort
8. Brandweer veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland, Apeldoorn
9. Vitens Gelderland, Arnhem
10. Waterschap Veluwe, Apeldoorn

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Structuurvisie en bestemmingsplan buitengebied gemeente Heerde

De gemeente Heerde wil de doelen die zij heeft met haar buitengebied vastleggen in een structuurvisie (op strategisch niveau) en een tweetal bestemmingsplannen, buitengebied Oost en buitengebied West. Ter onderbouwing van de besluitvorming hierover door de gemeenteraad van Heerde wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld.

Commissie voor de
milieueffectrapportage

ISBN: 978-90-421-3228-3

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

